

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах економічна стабільність машинобудівного підприємства вирішальним чином залежить від масштабів та якісного рівня інвестиційної діяльності, структурно –технологічних змін на основі інновацій. Постійні інновації, які проводяться у виробничому процесі, є головним джерелом прибутку. Аналіз сучасного інноваційного розвитку свідчить про прискорення змін у промисловості – технології, структурі, масштабах, територіальному розміщенні й організації виробництва, у співробітництві країн, загальною формою якого стає міжнародний трансфер технологій. В цілому можна виділити наступні особливості розвитку підприємницької структури в умовах інноваційної економіки [3]:

- підвищення оперативності прийняття управлінського рішення;
- підвищення ролі інтелектуальної праці;
- рівність інформаційних можливостей великих, середніх і малих підприємств;
- переважна залежність продуктивності від використання досягнень науки і техніки, а також від якості інформації та менеджменту;
- перехід на новий технологічний спосіб виробництва, який супроводжується глибокими структурними змінами;
- підтримка конкурентного статусу з метою більш раціонального використання економічних ресурсів.

Головною перешкодою на шляху інноваційного розвитку економіки України, як і багатьох країн, що здійснюють економічні реформи, є нестача власних коштів у підприємств, проблеми з позиковими і залученими ресурсами. Як наслідок, Україна стає ринком збуту товарів розвинених країн, їхньої інноваційної продукції, впровадження їхніх технологій.

Аналіз сегменту власних коштів підприємств показує, що значна їх частина витрачається на оновлення активної частини основних фондів, яка є базою в оцінці технічного рівня підприємства. В той же час, левова частка парку устаткування вітчизняних машинобудівних підприємств – це застаріле малоефективне обладнання, вік якого сягає від двадцяти до тридцяти років. Водночас зміна середнього зносу промислово-виробничих фондів на один відсоток приводить до зміни обсягу виробництва продукції в середньому на 4,7%. В цілому за 2005-2008 роки підприємствами важкого машинобудування освоєно 476 найменувань нової техніки, із них до 60% – в рамках галузевих програм. Але загалом темпи технічного переозброєння галузей машинобудування залишаються низькими. За три останні роки освоєно нової техніки лише третину від плану. Рівень інноваційної активності машинобудівних підприємств складає 17%, а інноваційна складова у виробництві нової продукції на рівні 37,8% [1]. Основними причинами такої ситуації є недостатній обсяг фінансування галузевих програм, а також слабка законодавча підтримка інноваційної діяльності, яка має сприяти розвитку всіх складових виробничого потенціалу галузі.

Якщо поглянути на структуру фінансування робіт з освоєння нової техніки, то вона виглядає так: майже 65% – власні кошти підприємств, близько 20% – кредитні ресурси, 7% – бюджетне фінансування, 3% – іноземні інвестиції, 5% – приватний капітал.

У структуризації інноваційного процесу можна дотримуватися загальноприйнятої схеми: «фундаментальні дослідження - прикладні дослідження - конструкторські та експериментальні розробки - дослідження ринку - конструювання - ринкове планування - дослідне виробництво - ринкове випробування - комерційне виробництво» [2].

При оцінці ефективності інноваційних проектів передбачається розрахунок таких важливих показників, як:

- інтегральний ефект (чистий дисконтований дохід);
- внутрішня норма прибутковості (дохідності);
- рентабельність інвестицій
- період і строк окупності.

Інтегральний ефект визначається як сума поточних ефектів за весь розрахунковий період, приведена до початкового року, або як перевищення інтегральних результатів над інтегральними витратами.

Забезпечення інноваційного розвитку підприємств реального сектору економіки включає реалізацію програм, підтримку стабільного функціонування, що є економічною стороною проблеми.

З іншого боку державні програми передбачають розвиток відповідного інституційного забезпечення: закони, норми, правила, банки, недержавні фонди підтримки інновацій, інноваційні біржі, центри впровадження, інноваційні інститути. Поряд з цим необхідно враховувати матеріально - ресурсне забезпечення та рівень розвитку соціальної системи.

Інноваційний розвиток підприємства буде ефективним тільки за умов ефективного функціонування всіх вказаних елементів забезпечення системи.

1. Державний комітет статистики України. Офіційний веб-сайт //www.ukrstat.gov.ua/
2. Мартюшева Л.С., Калишенко В.О. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження // Фінанси України. - 2002. - № 10. С 61-66.
3. Марченко О.І. Інноваційна активність промислових підприємств: сучасний стан та умови активізації в Україні // Економіка та держава.- 2007 - №4.- С.24-27.